

Naturmangfoldloven - kapittel II

Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk

Nina Marie Aas

Enhet for Areal og klima

Statsforvalteren i Innlandet

19.05.2022

Utgangspunktet

- Formålet med naturmangfoldloven
- Forholdet mellom naturmangfoldloven og landbrukslovgivningen
- Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5
- Aktsomhetsplikt i § 6 – gjelder i utgangspunktet tiltak der det ikke er gitt tillatelse – kan følges opp av Statsforvalteren
- § 13 - kvalitetsnormer for naturmangfold

§ 1.(lovens formål)

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Eksempler på omtale av naturmangfold i landbrukslovgivningen

- Dreneringsforskriften § 3: «...Tilskudd kan ikke gis der tiltaket medfører vesentlig skade for annen eiendom og naturmangfold...»
- Skogbrukslova (jf. §§ 4-8 og §13), herunder berekraftforskrifta: Ved forvaltning, registrering, foryngelse og stell, vegbygging og hogst av skogressursene i Norge skal miljøverdiene ivaretas
- Nydyrkingsforskriften: § 5 - Ved avgjørelsen skal det legges særlig vekt på hvilke virkninger tiltaket kan påregnes å få for natur- og kulturlandskapsverdiene, jf. § 1.

Naturmangfoldloven § 7

- Saksbehandlingskrav
- Gjelder også tilskudd
- Saker som kommer under formålet og virkeområdet til naturmangfoldloven
- Ulike myndigheter må vurdere bestemmelsene i sine avgjørelser

Naturmangfoldloven §7:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Naturmangfoldloven § 3 i:

naturmangfold: biologisk mangfold, landskapsmessig mangfold og geologisk mangfold, som ikke i det alt vesentlige er et resultat av menneskers påvirkning;

- §§ 8 til 12 er ikke vedtakshjemler og gir heller ikke hjemmel for å fastsette vilkår knyttet til en tillatelse – del av begrunnelsen
- Bruk §§ 8-12 som en sjekklister knyttet til lovkrav om miljøhensyn
- Prinsippene kommer inn både ved lovanvendelse og skjønnsanvendelse – vurdering av vilkår og «kan»
- Ikke et krav om at det står eksplisitt at prinsippene i §§ 8 til 12 er vurdert. Det er nok at det fremgår klart av innholdet. Kan innta en formulering for å rydde opp i uklarheter.
- Omfanget av vurderinger og begrunnelse vil variere fra sak til sak.

Bestemmelsene – kort oppsummert

- § 8 Kunnskapsgrunnlaget
 - Hva finnes og hvordan påvirkes det?
 - Mulig stor skade, større krav til kunnskap
 - Kunnskapen endrer seg
- § 9 Føre-var
 - Håndtering av usikkerhet
 - Todelt
 - Konsekvenser av et vedtak må utredes, og eventuell usikkerhet om mulige virkninger må identifiseres og beskrives

- § 10 – Belastning på samme økosystem
 - Tiltakets effekt skal vurderes sammen med andre tidligere og fremtidige inngrep i samme område
- § 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver
 - Der tiltaket vil medføre skade på naturmangfoldet, skal vi vurdere om det er rimelig at tiltakshaver pålegges å bære kostnadene ved å hindre eller begrense skaden
 - Må ha annen hjemmel for å ilegge kostnadene
- § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder
 - Det er den løsningen som etter en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultatene som skal velges

Natur med ekstra beskyttelse

- Fredede arter: forskrift om fredning av truede arter – inneholder en liste med arter som er fredet mot ødeleggelse.
- Verneområder: naturmangfoldloven kap. V og egne verneforskrifter
- Utvalgte naturtyper: naturmangfoldloven § 52 flg. og forskrift om utvalgte naturtyper
- Prioriterte arter: naturmangfoldloven §§ 23 og 24 og egne forskrifter for hver art

Utvalgte naturtyper

- § 53 - tas særskilt hensyn til forekomster av en utvalgt naturtype slik at forringelse av naturtypens utbredelse og forekomstenes økologiske tilstand unngås.
- § 54 - meldeplikt for skogbrukstiltak
- § 55 - meldeplikt for jordbrukstiltak

«berører»

Prioritert art

Naturmangfoldloven §§ 23 og 24 gir hjemmel for forskrifter om prioriterte arter

Beskyttet mot skade:

Tiltak som er tillatt etter annet regelverk må ha dispensasjon.

Miljøvedtaksregisteret

- Forskrift 14. juni 2013 nr. 643 om Miljøvedtaksregisteret
- Miljøvedtaksregisteret er et offentlig register som gir fri tilgang til enkeltvedtak og forskrifter på miljøområdet.
- Registrering innen tre virkedager
- Enkeltvedtak knyttet til rowilt, områdevern, utenlandske treslag, prioriterte arter og **utvalgte naturtyper** er blant vedtakene som skal registreres i Miljøvedtaksregisteret

Miljovedtak.no

Veiledning

- miljodirektoratet.no
- Egen veileder for kap. II
- E-læringskurs:
<https://www.miljodirektoratet.no/regelverk/lover/naturmangfoldloven/naturmangfoldloven-kapittel2-veiledning/>
- Veileder: Praktisk bruk av naturmangfoldloven ved behandling av skogsaker

